

I. DISPOSICIÓN XERAIS

MINISTERIO DE MEDIO AMBIENTE, E MEDIO RURAL E MARIÑO

4817 *Real decreto 186/2011, do 18 de febreiro, polo que se regula a cualificación sanitaria das gandarías e explotacións de reses de lida e o movemento dos animais pertencentes a elas.*

As gandarías de reses de lida presentan características singulares que as diferencian do resto de explotacións de gando bovino, especialmente pola dificultade para o manexo que comportan os seus animais e a necesidade dunha actuación e coidados que, sen minugar a necesaria atención sanitaria, lles eviten danos que poidan diminuír a súa aptitude para a lida, deteriorar o seu aspecto externo, ou modificar o seu comportamento.

Tanto a brucelose como a tuberculose bovina contan con programas nacionais de erradicación, que se presentan anualmente ante a Comisión Europea para o seu cofinanciamento de acordo coa Decisión 2009/470/CE do Consello, do 25 de maio de 2009, relativa a determinados gastos no sector veterinario (versión codificada). Neste sentido, o programa para 2011 foi aprobado mediante a Decisión 2010/712/UE da Comisión, do 23 de novembro de 2010, pola que se aproban os programas anuais e plurianuais e a contribución financeira da Unión para a erradicación, o control e a vixilancia de determinadas enfermidades dos animais e zoonoses, presentados polos Estados membros para 2011 e anos sucesivos.

As gandarías de lida introducíronse paulatinamente dentro dos programas nacionais, con certas peculiaridades respecto do resto de sectores produtivos, que foron recollidas no Real decreto 1939/2004, do 27 de setembro, polo que se regula a cualificación sanitaria das gandarías de reses de lida e o movemento dos animais pertencentes a elas.

A evolución dos indicadores epidemiolóxicos fronte a estas enfermidades foi favorable desde o ano 2005 a nivel global se se consideran todos os sectores produtivos. Isto fai que existan rexións que alcanzaron a erradicación destas enfermidades ou están moi próximas a conseguilo, o que posibilitará no futuro que poidan ser declaradas como oficialmente libres pola Unión Europea.

Por todo isto faise preciso manter certas normas específicas para a cualificación das explotacións respecto da tuberculose e brucelose bovinas, a cal determinará o movemento deste tipo de gando, sempre que non comprometan a evolución da loita contra a enfermidade e poidan afectar o resto de sectores produtivos e a situación global do país. Neste sentido, e respecto da leucose enzoótica bovina, non procede realizar especificación ningunha, dado que España goza do estatuto de Estado oficialmente indemne, tal e como se recolle na Decisión 2003/467/CE da Comisión, do 23 de xuño de 2003, pola que se establece o estatuto de determinados Estados membros e rexións de Estados membros oficialmente indemnes de tuberculose, brucelose e leucose enzoótica bovina en relación con rabaños bovinos, de forma tal que as actuacións ao respecto serán as previstas no Real decreto 2611/1996, do 20 de decembro, polo que se regulan os programas nacionais de erradicación das enfermidades dos animais. Esgotado o 30 de xuño de 2009, xa non procede establecer un réxime transitorio para o movemento de animais non reaccionantes positivos desde espectáculos taurinos.

Aínda que constitúe un importante trazo diferencial deste tipo de explotación o seu sistema de produción e de manexo, na actualidade non se pode excluír o contacto con outros animais, polo que o seu illamento como unidades epizootiolóxicas se ve comprometido. Este feito dáse, mesmo, entre as propias subpoboacións dunha mesma gandaría se se encontran situadas en diferentes localizacións xeográficas con distintas situacións sanitarias e ecolóxicas. Así, certos movementos entre as distintas unidades da

gandaría poden supor un risco elevado para o mantemento e difusión destas enfermidades.

Por outro lado, no transporte de reses de lida é de aplicación o Regulamento (CE) n.º 1/2005 do Consello, do 22 de decembro de 2004, relativo á protección dos animais durante o transporte e as operacións conexas e polo que se modifican as directivas 64/432/CEE e 93/119/CE e o Regulamento (CE) n.º 1255/97.

Dada a entidade dos cambios sobre o réxime proxectado no Real decreto 1939/2004, do 27 de setembro, elabórase unha nova norma para a necesaria seguridade xurídica.

En atención ao carácter marcadamente técnico desta regulación básica, procede a súa aprobación mediante norma con rango de real decreto.

Na elaboración deste real decreto foron consultadas as comunidades autónomas e as entidades representativas do sector afectado.

Este real decreto dítase en desenvolvemento da Lei 8/2003, do 24 de abril, de sanidade animal, de acordo co previsto na súa disposición derradeira quinta.

Na súa virtude, por proposta da ministra de Medio Ambiente, e Medio Rural e Mariño, de acordo co Consello de Estado, e logo de deliberación do Consello de Ministros na súa reunión do día 18 de febreiro de 2011,

DISPOÑO:

CAPÍTULO I

Disposicións xerais

Artigo 1. *Obxecto.*

Este real decreto ten por obxecto regular a cualificación sanitaria das gandarías e explotacións de reses de lida e o movemento dos animais pertencentes a elas, que teña lugar desde, entre ou cara a explotacións ou outros centros ou lugares adaptados á situación epizootiolóxica da brucelose e a tuberculose bovina. Esa regulación será de aplicación en todo o territorio nacional.

Artigo 2. *Definicións.*

1. Para os efectos deste real decreto serán de aplicación as definicións contidas no artigo 3 da Lei 8/2003, do 24 de abril, de sanidade animal, e no artigo 2 do Real decreto 2129/2008, do 26 de decembro, polo que se establece o Programa nacional de conservación, mellora e fomento das razas gandeiras.

2. Así mesmo, para os efectos desta norma, entenderase como:

a) Reses de lida: os animais pertencentes á raza bovina de lida, inscritos no libro xenealóxico correspondente á dita raza.

b) Titular de explotación de reses de lida: calquera persoa, física ou xurídica, propietaria ou responsable dos animais, mesmo con carácter temporal.

c) Gandaría de reses de lida: unidade produtiva que pode estar constituída por unha ou varias explotacións de reses de lida. Neste último caso, en cada unha delas deberase realizar unha fase concreta do proceso produtivo, salvo nas explotacións mixtas, e estarán localizadas en territorios fisicamente separados de forma que se impida o contacto entre animais das distintas explotacións.

d) Explotación de reses de lida: calquera instalación, construción ou, no caso da cría ao aire libre, calquera lugar en que se teñan, críen ou manexen ou se expoñan ao público animais de lida, con ou sen fins lucrativos, incluídas as instalacións dos operadores comerciais e os centros de concentración. Non obstante, entenderanse excluídos os matadoiros e outros lugares en que se realice o sacrificio de animais e os centros en que se leven a cabo espectáculos ou festexos taurinos.

No caso de que unha gandaría estea composta de varias explotacións de reses de lida, estas poderanse clasificar como:

1.º Explotación de reprodutores ou recría de lida: unidade ou unidades produtivas dunha gandaría, cuxos efectivos se dedican á reprodución de animais de lida. Están incluídos nela as femias e os machos reprodutores, os cabestros, e as crías ata que son separadas das nais, que poden incluír tamén machos e femias de recría.

2.º Explotación de animais para lida: unidade ou unidades produtivas da gandaría, en que se encontran os machos desde que son separados das súas nais ata que son aptos para seren lidados, e cuxa orixe é exclusivamente o rabaño de reprodutores ou recría da propia gandaría. Inclúense os cabestros que se destinen exclusivamente ao manexo dos animais para lida, que poden incluír, así mesmo, femias destinadas só á súa participación en festexos ou espectáculos taurinos.

3.º Explotación mixta de reses de lida: aquela en que se realizan todas as fases do proceso produtivo do gando de lida, utilizando as mesmas instalacións de manexo, tanto para os animais reprodutores ou de recría, cabestros e animais para lida, ou aquela en que o grao de separación existente entre os animais reprodutores ou recría e os animais para lida non permite, a xuízo da autoridade competente, a súa autorización como explotacións diferentes.

e) Explotación de cabestros: explotación constituída exclusivamente por cabestros, destinados a prestar servizos para o manexo de reses de lida en prazas de touros e as súas instalacións anexas ou outros lugares autorizados para realizar festexos ou espectáculos taurinos.

f) Centro de concentración de lida: a explotación composta por machos de lida, cabestros e, se for o caso, por femias, destinados á lida ou sacrificio en matadoiro, e que proceden da mesma ou distintas ganderías de reses de lida. Non se considerarán centros de concentración as prazas de touros e as súas instalacións anexas.

g) Cabestros: os bovinos utilizados para o manexo das reses de lida, sexan estes bovinos de raza berrenda en negro, berrenda en colorado, morucha ou doutras razas puras bovinas, ou os seus cruzamentos.

h) Machos de lida: os machos cuxo destino sexa a praza de touros ou as súas instalacións anexas ou outros recintos taurinos, para a súa participación en espectáculos ou festexos taurinos ou outras actividades taurinas.

i) Espectáculos ou festexos taurinos: os definidos como tales no artigo 25 do Regulamento de espectáculos taurinos aprobado polo Real decreto 145/1996, do 2 de febreiro.

j) Explotacións do tipo B2 positivo: aquelas en que, sen ter alcanzado aínda a cualificación de indemne ou oficialmente indemne de brucelose bovina, polo menos un animal, susceptible pola súa idade de ser examinado, non fose sometido ou ben resultase positivo a algunha das probas diagnósticas previstas no anexo I.

k) Explotacións do tipo B3: as explotacións indemnes de brucelose segundo o establecido no anexo I.

l) Explotacións do tipo B4: as explotacións oficialmente indemnes de brucelose, segundo o establecido no anexo I.

ll) Explotacións do tipo T2 positivo: aquelas en que, sen ter alcanzado aínda a cualificación de oficialmente indemne de tuberculose bovina, polo menos un animal, susceptible pola súa idade de ser examinado, non fose sometido ou ben resultase positivo a algunha das probas diagnósticas previstas no anexo II.

m) Explotacións do tipo T3: as oficialmente indemnes de tuberculose, segundo o establecido no anexo II.

n) Lazareto: espazo físico delimitado dentro dunha explotación, identificado de forma clara e visible, destinado a albergar certos bovinos de lida recollidos neste real decreto, que permite o seu rigoroso illamento e separación do resto de animais da explotación.

ñ) Instalacións de manexo: estruturas funcionais de carácter permanente para a realización das actuacións recollidas neste real decreto, adecuadas en cantidade e calidade

para cada explotación e adaptadas de forma que se minimicen os riscos de accidentes tanto para as persoas actuantes como para os animais. A idoneidade destas instalacións será verificada pola autoridade competente.

o) Ciclo feiral: serie de festexos ou espectáculos taurinos programados con motivo dunha celebración festiva ou lúdica ou outros feitos.

p) Autoridade competente: os órganos competentes das comunidades autónomas ou das cidades de Ceuta e Melilla, e o Ministerio de Medio Ambiente, e Medio Rural e Mariño para os intercambios con países terceiros.

CAPÍTULO II

Réxime sanitario

Artigo 3. *Requisitos das explotacións de reses de lida.*

1. Todas as explotacións de reses de lida deberán contar con instalacións suficientes e apropiadas que permitan un manexo adecuado do gando e a realización das probas sanitarias establecidas neste real decreto, co obxectivo de minimizar os riscos para as persoas e para os animais.

Así mesmo, as explotacións de animais para lida ou as explotacións mixtas, deberán dispor dun lazareto. Por cuestións zootécnicas e de manexo, o lazareto poderá cambiar de localización dentro da explotación, ampliarse, reducirse ou subdividirse en varios espazos físicos, logo de comunicación á autoridade competente. A idoneidade do lazareto será verificada, se for o caso, pola dita autoridade competente.

2. A autorización de distintas explotacións dunha gandaría, para os efectos sanitarios previstos nesta norma corresponderá á autoridade competente, e será sempre por solicitude do titular ou titulares dela. Para isto, as reses de lida das distintas explotacións deberán estar fisicamente separadas en diferentes instalacións. No caso de explotacións dunha gandaría localizadas en distintas comunidades autónomas, será preceptivo o informe favorable de cada comunidade autónoma para que estas se poidan agrupar na mesma gandaría, e quedará reflectida, na base de datos oficial, a pertenza de cada explotación á mesma gandaría.

Artigo 4. *Manexo de machos de lida.*

No caso de explotacións mixtas de reses de lida, deberanse cumprir os seguintes requisitos respecto dos machos de lida, sen prexuízo do previsto nos anexos I e II, para a súa incorporación ao núcleo de animais reprodutores ou de recría:

a) Nunca estarán en contacto cos animais reprodutores ou de recría da explotación, a excepción dos supostos expresamente previstos neste real decreto.

b) Non compartirán simultaneamente pastos cos animais da dita explotación.

c) Estarán localizados, dentro da explotación, en territorios fisicamente separados daqueles que correspondan aos de reprodutores ou recría, de forma tal que se impida todo contacto físico entre estes e os animais para lida.

Artigo 5. *Cualificación ou estatuto sanitario.*

1. A cualificación ou estatuto sanitario dunha gandaría derivará das cualificacións ou estatutos sanitarios das explotacións que a formen, e se estes son diferentes, a gandaría terá a cualificación ou estatuto do menor rango sanitario.

Non obstante, en gandarías formadas por diferentes explotacións, a autoridade competente poderá manter un estatuto sanitario máis elevado nunha explotación da gandaría por solicitude do titular, sempre que a explotación ou explotacións de menor estatuto sanitario teñan a cualificación suspendida ou retirada ou sexa unha explotación T2 positiva por aparición de animais positivos a algunha das probas recollidas no anexo II, e se aplique sobre a explotación que pretenda manter a cualificación máis elevada unha

proba de diagnóstico oficial con resultado negativo. As probas na explotación que pretenda manter unha cualificación máis elevada realizaranse con posterioridade á aparición dos animais positivos na outra explotación da mesma gandaría.

2. Acualificación sanitaria dunha gandaría ou explotación, así como o seu mantemento, suspensión ou retirada, respecto da brucelose e a tuberculose bovina, rexeráse polo disposto nos anexos I e II respectivamente, no marco da execución, en cada comunidade autónoma, dos programas nacionais de erradicación das ditas enfermidades dos animais.

3. Corresponde á autoridade competente en cuxo ámbito estea situada a explotación o control e, se for o caso, a realización das probas sanitarias de carácter obrigatorio, no momento en que a dita autoridade dispoña. Para a súa validez para efectos de cualificación non deberán transcorrer máis de trinta días, salvo en casos excepcionais autorizados pola citada autoridade competente, desde que se inician as probas nunha explotación ata que finalizan nela. No caso de que as probas sanitarias non se realicen no mesmo período de tempo nas explotacións que pertencen á mesma gandaría, non se permitirán movementos entre tales explotacións ata que non se completasen as probas en todas elas.

Así mesmo, a validez do resultado das probas para efectos de movemento de animais será dun máximo de trinta días desde a realización da proba a cada animal, salvo no caso da tuberculose, en que se poderá ampliar a dita validez a corenta e cinco días.

4. Así mesmo, as probas para a obtención, mantemento ou recuperación das cualificacións ou estatutos sanitarios dunha explotación deberán realizarse, obrigatoriamente, dentro dos intervalos e coa frecuencia que establece a normativa vixente para a especie bovina dentro dos programas nacionais de erradicación das enfermidades dos animais. A execución nunha explotación das probas citadas anteriormente realizarase como máximo nun prazo de doce meses, salvo nas explotacións non cualificadas, en que non poderá exceder os oito meses.

Cando a investigación sobre unha gandaría ou explotación se prolongue máis aló dos prazos citados neste punto, as probas non se considerarán válidas nin para a cualificación da explotación nin para o mantemento da cualificación.

5. Unha vez realizadas esas probas con resultado favorable, considerarase a explotación coa cualificación sanitaria que lle corresponda respecto da enfermidade investigada, sen prexuízo do establecido no número 1. A cualificación sanitaria resultante será acreditada pola autoridade competente. Esta cualificación será efectiva para o movemento nacional, intracomunitario ou a países terceiros.

6. Nos movementos de animais previstos neste real decreto farase constar no certificado oficial de movemento recollido no artigo 50 da Lei 8/2003, do 24 de abril, ou como documentación adxunta a el, a identificación dos animais obxecto de movemento e, en todo caso, a vixente cualificación ou estatuto sanitario da explotación o día da emisión do certificado.

Artigo 6. *Sospeita e confirmación da enfermidade.*

1. Cando nunha explotación se encontre un animal sospeitoso de tuberculose ou brucelose, os órganos competentes das comunidades autónomas adoptarán as medidas oportunas para que no prazo máis breve posible se realicen as investigacións oficiais encamiñadas a confirmar a presenza ou a ausencia da dita enfermidade. De igual forma se actuará ante a aparición de animais con lesións compatibles de tuberculose despois do seu sacrificio en matadoiro ou praza de touros ou de achados de necropsia. Á espera do resultado destas investigacións, as autoridades competentes ordenarán, como mínimo:

- a) A posta baixo vixilancia oficial da explotación.
- b) A prohibición de todo movemento cara á dita explotación ou a partir dela, salvo os seguintes movementos de animais:

- 1.º A matadoiro para sacrificio inmediato.
- 2.º Se a sospeita se dese nun ou en varios animais dunha explotación de reprodutores ou recría, o resto dos animais desa explotación non sospeitosos poderanse mover con

destino á explotación de animais para lida da mesma gandaría, ben que neste último caso o seu destino posterior, así como o do resto de animais da explotación de lida, só poderá ser o sacrificio directo en matadoiro ou o seu destino a unha única praza de touros ou as súas instalacións anexas ou outros recintos taurinos, para a súa participación en festexos ou espectáculos taurinos e sacrificio.

3.º Se a sospeita se dese nun ou en varios animais dunha explotación de animais para lida, poderanse introducir nela animais da explotación de reprodutores ou recría da mesma gandaría, e estes e o resto de animais da explotación, non sospeitosos, poderanse mover tamén con destino a unha única praza de touros ou as súas instalacións anexas ou outros recintos taurinos, para a súa lida.

c) O illamento dentro da explotación dos animais sospeitosos.

2. As medidas recollidas no punto anterior unicamente se levantarán cando se confirme oficialmente a inexistencia da enfermidade na explotación afectada.

3. Cando con ocasión das probas sanitarias se obteña un resultado positivo a tuberculose ou brucelose bovina nunha explotación, as autoridades competentes adoptarán, polo menos, as seguintes medidas:

a) O animal ou animais positivos deberán ser sacrificados na propia explotación ou matadoiro, no prazo máis breve posible que, en todo caso, non excederá os quince días desde que se confirme o positivo e se comunique ese feito ao titular da explotación.

b) O resto de animais da explotación, non reaccionantes positivos, permanecerán inmovilizados ata que se practicasen novas probas diagnósticas, con resultados favorables, de acordo coa normativa vixente, a partir do sacrificio do último animal positivo, ben que se permitirán, como excepción, os seguintes movementos:

1.º Se o positivo se dá nun ou en varios animais dunha explotación de reprodutores ou recría, o resto dos animais desa explotación non reaccionantes positivos poderanse mover para seren sacrificados en matadoiro, ou con destino á explotación de animais para lida da mesma gandaría, ben que neste último caso o seu destino posterior e o do resto dos animais que convivan con eles só poderá ser o seu sacrificio directo en matadoiro, ou a unha única praza de touros ou as súas instalacións anexas ou outros recintos taurinos, para seren lidados e mortos nun espectáculo taurino, ou noutro caso sacrificados cando este finalice.

2.º Se o positivo se dá nun ou en varios animais dunha explotación de animais para lida, poderanse introducir nela animais da explotación de reprodutores ou recría da mesma gandaría, e estes e o resto de animais non reaccionantes positivos poderanse mover para sacrificio directo en matadoiro, ou para unha única praza de touros ou as súas instalacións anexas ou outros recintos taurinos, para seren lidados e mortos nun único espectáculo taurino, ou noutro caso sacrificados cando este finalice.

CAPÍTULO III

Movemento das reses de lida

Artigo 7. Movemento en relación coas explotacións de reprodución ou recría e coas explotacións mixtas de reses de lida.

1. Os únicos movementos permitidos desde as explotacións de reprodución ou recría ou desde as explotacións mixtas de reses de lida serán os seguintes:

a) Os animais das explotacións de reprodución ou recría dunha gandaría poderanse mover libremente con destino ás explotacións de animais para lida ou ao núcleo de animais para lida das explotacións mixtas de reses de lida da mesma gandaría.

b) Os animais das explotacións de reprodución ou recría ou das explotacións mixtas de reses de lida dunha gandaría cualificada como T3, B4 e L3 poderanse mover cara a escolas taurinas, feiras e exposicións, desde onde poderán regresar á súa explotación de orixe, sempre que, nos trinta días anteriores ao traslado superasen, de acordo coa normativa vixente, as probas diagnósticas correspondentes fronte á brucelose, se teñen máis de doce meses, e á tuberculose, se teñen máis de seis semanas. Os animais deberán retornar á súa explotación de orixe nun prazo non superior a trinta días desde a realización das probas previas ao movemento. Tamén se permitirá o movemento cara a escolas taurinas ou prazas de tenta de explotacións cualificadas como T3, B3 e L3.

c) A matadoiro, praza de touros ou as súas instalacións anexas ou outros recintos taurinos para a súa participación en festexos populares e a centros de concentración de lida, sempre e cando o destino posterior dos animais sexa en todos os casos o seu sacrificio ou morte.

d) Para calquera outro destino, incluído a un cebadeiro, o réxime de movementos e os requisitos aplicables serán os previstos neste real decreto, en función da cualificación ou estatuto sanitario desa explotación.

2. Os únicos movementos permitidos cara ás explotacións de reprodución ou recría ou explotacións mixtas de reses de lida, sen prexuízo do previsto para os machos indultados nos artigos 8.1.g) e 9.c), serán os seguintes:

a) Desde explotacións de reprodutores ou recría da mesma ou diferente gandaría, en función da cualificación ou estatuto sanitario da explotación de reprodutores ou recría de orixe, nos termos previstos no Real decreto 2611/1996, do 20 de decembro, e nos anexos deste real decreto. As probas dentro dos trinta días previos aos movementos serán necesarias sempre se se trata de explotacións de diferentes ganderías. No caso de pertencer á mesma gandaría, estas probas serán necesarias para aqueles movementos que teñan como orixe unha comarca ou unidade veterinaria local de prevalencia superior ao un por cento, de acordo co programa nacional, salvo no caso previsto na letra a) do número 1 deste artigo cando o destino é o núcleo de animais para lida dunha explotación mixta da mesma gandaría.

b) Desde explotacións de animais para lida da mesma gandaría, sempre que os animais que se vaian trasladar sexan machos con destino a reprodución, e nun número zootecnicamente adecuado a xuízo da autoridade competente. Os animais seleccionados para permanecer na explotación de reprodución ou recría deberán ser:

1.º Illados do resto dos animais na explotación de animais para lida, e ser sometidos, con resultado negativo, dentro dos sete días previos ao movemento, a probas de detección da tuberculose e a brucelose bovinas.

2.º Ou, alternativamente, ser illados do resto dos animais na explotación de reprodución ou recría de destino, e ser sometidos, con resultado negativo, a probas de detección da tuberculose e a brucelose bovinas antes de se mesturar cos demais animais na dita explotación. As probas realizaranse nun prazo non superior a sete días naturais desde a chegada dos animais á explotación de reprodución ou recría.

c) Desde explotacións de animais para lida da mesma gandaría, sempre que se trate de machos de idade inferior a trinta e seis meses, con destino á súa tenta en prazas de tenta, lugares de acoso e derrubamento ou outras instalacións de idéntica función e características, sen que sexa precisa a realización de probas previas ao movemento se os animais obxecto de movemento foron sometidos ás probas de diagnóstico anuais. En ningún caso se mesturarán cos animais da explotación de reprodución ou recría durante estas actividades, e deberán regresar á súa explotación de orixe nun prazo non superior ás setenta e dúas horas.

d) No caso de animais que participen en espectáculos ou festexos taurinos populares, cando non deban ser sacrificados ao finalizar o evento de acordo coa normativa vixente da comunidade autónoma de que se trate, e sempre que se trate de reses procedentes de ganderías con estatuto T3, B4 ou B3 e L3 que non contactasen con animais de estatuto

sanitario inferior, poderán regresar á súa explotación de orixe só se permaneceron fóra dela por un tempo inferior a setenta e dúas horas.

Artigo 8. Movemento en relación coas explotacións de animais para lida.

1. Os únicos movementos permitidos desde as explotacións de animais para lida serán os seguintes:

a) Ás explotacións de reprodutores ou recría ou explotacións mixtas de reses de lida da súa mesma ganadería, nas condicións previstas no artigo anterior ou a outra explotación de animais para lida da súa mesma ganadería seguindo o ciclo produtivo, nas condicións previstas no artigo anterior.

b) Os animais das explotacións para lida dunha ganadería cualificada como T3, B4 e L3 poderanse mover cara a escolas taurinas, feiras e exposicións, desde onde poderán regresar á súa explotación de orixe, sempre que, nos trinta días anteriores ao traslado, superasen, de acordo coa normativa vixente, as probas diagnósticas correspondentes fronte á brucelose, se teñen máis de doce meses, e á tuberculose, se teñen máis de seis semanas. Os animais deberán retornar á súa explotación de orixe nun prazo non superior a trinta días desde a realización das probas previas ao movemento. Tamén se permitirá o movemento cara a escolas taurinas ou prazas de tenta de explotacións cualificadas como T3, B3 e L3.

c) A matadoiro.

d) A cebadeiro.

e) A un centro de concentración de lida.

f) A praza de touros ou as súas instalacións anexas ou a outros recintos taurinos. Os animais considerados non aptos para a lida no recoñecemento previo, sobexos (non lidados ou non mortos nun espectáculo taurino), ou os que non puideron ser lidados por se suspender a corrida ou espectáculo taurino de que se trate, só poderán ser trasladados posteriormente a un dos seguintes destinos:

1.º A súa explotación de orixe de animais para lida, sempre que esta sexa, polo menos, do tipo T2 negativo e B2 negativo, onde non se poderán reintegrar co resto de animais, debendo permanecer nun lazareto, ata a súa posterior lida ou sacrificio. O titular manterá un rexistro actualizado dos animais que mantén no lazareto, e comunicará estes datos sen demora aos servizos veterinarios oficiais. O prazo para comunicar o retorno dos animais non lidados á unidade veterinaria local de orixe dos animais non superará os dous días hábiles.

2.º Sacrificio en matadoiro

3.º Un centro de concentración de lida.

4.º A outros recintos taurinos para a súa participación en festexos populares, sempre e cando o destino posterior dos animais sexa en todos os casos o seu sacrificio ou morte.

g) No suposto de machos indultados tras a súa lida, poderanse destinar tamén a unha explotación de reprodutores ou recría ou ao núcleo de reprodutores ou recría dunha explotación mixta da mesma ganadería, para se integren nela como sementais, ben que para isto:

1.º O macho que se pretenda trasladar, xunto co animal ou animais que se utilicen para o seu manexo, deberán ter sido sometidos, con resultado favorable, antes do traslado, e unha vez que se considere que o estado clínico do animal é o apropiado, a dúas probas de detección de tuberculose, brucelose e leucose enzoótica bovina, de entre as comprendidas, respectivamente, nos anexos 1, 2 e 3 do Real decreto 2611/1996, do 20 de decembro. Se algunha destas probas fose desfavorable, os animais deberán ser sacrificados en matadoiro directamente.

2.º Alternativamente, deberán trasladar directamente ao lazareto ou a outro recinto ou instalación dentro da explotación que asegure o seu illamento, e tras a súa chegada a

este, ser sometidos con resultado favorable, ás ditas probas, na forma e condicións antes mencionadas. Se algunha destas probas fose desfavorable, o animal ou animais deberanse manter illados ata seren sacrificados en matadoiro directamente.

2. Os únicos movementos permitidos cara ás explotacións de animais para lida, sen prexuízo do previsto no número 1.º da letra f) do punto anterior, serán os seguintes:

- a) Desde a explotación de reprodutores ou recría ou explotación mixta de reses de lida da mesma gandaría.
- b) Desde outras explotacións de animais para lida da mesma gandaría, seguindo o ciclo produtivo.

Artigo 9. *Movements desde os centros de concentración de lida.*

Os únicos movementos permitidos desde os centros de concentración de lida serán os seguintes:

- a) A matadoiro.
- b) A praza de touros ou as súas instalacións anexas. Os animais considerados non aptos para a lida no recoñecemento previo, sobexos (non lidados ou non mortos nun espectáculo taurino), ou os que non puideron ser lidados por se suspender a corrida ou espectáculo taurino de que se trate, só poderán ser trasladados posteriormente a un dos seguintes destinos:

- 1.º O seu sacrificio en matadoiro
- 2.º Un centro de concentración de lida, sempre que sexa, polo menos, do tipo T2 negativo e B2 negativo.

c) No suposto dos machos indultados tras a súa lida, poderanse destinar tamén a unha explotación de reprodutores ou recría ou ao núcleo de reprodutores ou recría dunha explotación mixta da mesma gandaría, para se integraren nela como sementais, ben que para isto:

1.º O macho que se pretenda trasladar, xunto co animal ou animais que se utilicen para o seu manexo, deberán ter sido sometidos, con resultado favorable, antes do traslado, e unha vez que se considere que o estado clínico do animal é o apropiado, a dúas probas de detección de tuberculose, brucelose e leucose enzoótica bovina, de entre as comprendidas, respectivamente, nos anexos 1, 2 e 3 do Real decreto 2611/1996, do 20 de decembro. Se algunha destas probas fose desfavorable, os animais deberán ser sacrificados en matadoiro directamente.

2.º Alternativamente, deberanse trasladar directamente ao lazareto ou a outro recinto ou instalación dentro da explotación que asegure o seu illamento, e tras a súa chegada a el, ser sometidos con resultado favorable, ás ditas probas, na forma e condicións antes mencionadas. Se algunha destas probas fose desfavorable, o animal ou animais deberanse manter illados ata seren sacrificados en matadoiro directamente.

Artigo 10. *Especialidades no movemento de animais de determinados rabaños.*

1. Sen prexuízo do previsto neste capítulo, só se permitirán os seguintes movementos dos animais de explotacións dos tipos T2 positivo ou B2 positivo:

- a) Para o seu sacrificio directo en matadoiro, ou
- b) Se se trata de animais de lida, a unha única praza de touros ou as súas instalacións anexas ou outros recintos taurinos, para seren lidados e mortos nun espectáculo taurino ou festexo popular, ou noutro caso sacrificados inmediatamente tras a finalización do dito espectáculo ou festexo popular. Non obstante, cando unha explotación ou centro de concentración teña suspendida ou retirada a cualificación sanitaria, ou ben se confirmase a presenza da enfermidade, poderase autorizar o retorno á súa explotación ou ao centro de concentración de orixe para a súa posterior lida ou sacrificio destes animais de lida que

foron non reaccionantes positivos, se non son aptos para a lida no recoñecemento previo, sobexos ou indultados, ou se se suspendeu o espectáculo taurino ou festexo popular. O dito retorno só poderá ser autorizado se todas as reses de lida e os cabestros presentes na praza de touros, instalacións anexas ou no espectáculo taurino ou festexo popular pertencen á mesma ganaría ou centro de concentración.

2. Para o movemento de animais procedentes de gandarías ou explotacións dos tipos T3, B4 ou B3, e oficialmente libres de leucose bovina, non será necesario superar probas diagnósticas previas na ganaría ou explotacións de orixe, respecto da brucelose e a tuberculose bovinas, coa excepción dos supostos previstos nos artigos 7 e 8, ben que:

a) No caso de animais reprodutores e cabestros, o eventual traslado non modificará a obriga das probas diagnósticas obrigatorias, como consecuencia da execución no ano de que se trate, dos programas nacionais de erradicación de enfermidades dos animais, nin modificarán nin invalidarán os períodos de tempo máximos entre dúas probas consecutivas.

b) Os animais que participan en espectáculos ou festexos taurinos populares, naquelas comunidades autónomas cuxas regulacións permiten a súa celebración sen obrigar ao seu sacrificio ao finalizar o evento, terán unha especial frecuencia de recoñecementos diagnósticos dado o seu peculiar réxime de movementos. Someteranse a un mínimo de dúas probas ao ano, respecto da tuberculose e a brucelose bovina, unha dentro do primeiro semestre do ano e outra dentro do segundo semestre, de entre as comprendidas, respectivamente, nos anexos 1 e 2 do Real decreto 2611/1996, do 20 de decembro.

Artigo 11. *Disposicións comúns.*

1. Os animais de explotacións coa cualificación sanitaria suspendida permanecerán inmovilizados mentres dure a suspensión, salvo que a autoridade competente autorice a súa saída para seren lidados ou sacrificados nun matadoiro tras a celebración dun festexo popular ou sacrificados noutras instalacións autorizadas para realizar o sacrificio.

2. As autoridades competentes adoptarán as medidas necesarias para que se permita o movemento directo a matadoiro de animais procedentes de calquera tipo de explotación, salvo que os órganos prohibisen o citado movemento. Non obstante, estas poderán exixir que se realicen, con carácter previo, probas de detección de brucelose, tuberculose ou leucose enzoótica bovinas.

3. En todo caso, para o movemento de animais con destino a cebadeiro, será preciso que a explotación sexa, polo menos, do tipo B2 negativa e T2 negativa.

4. Para o movemento de animais a outros Estados membros ou países terceiros, con destino á súa lida, deberanse cumprir os requisitos exixidos polo Estado ou país de destino. No seu defecto, os requisitos serán os seguintes:

a) Os animais deberán proceder de explotacións ou gandarías do tipo T3, B4 e oficialmente indemnes de leucose enzoótica bovina.

b) Os movementos de machos para lida desde prazas de touros ou as súas instalacións anexas a outras prazas de touros localizadas noutros Estados membros ou países terceiros quedan prohibidas se desde o primeiro paso por estas prazas ou instalacións transcorreron máis de trinta días, mesmo no caso de que, tras esa estada en currais, curros ou outras dependencias anexas, regresasen a un lazareto ou a un centro de concentración de lida.

5. Durante a realización das probas sanitarias recollidas neste real decreto, os machos de lida maiores de vinte e catro meses exceptuados da obrigatoriedade das ditas probas poderanse trasladar a matadoiro, a praza de touros ou as súas instalacións anexas e a outros recintos taurinos para a súa participación en festexos populares, sempre e cando o destino posterior dos animais sexa, en todos os casos, o seu sacrificio ou morte.

Artigo 12. *Réxime especial de movemento e probas sanitarias dos cabestros.*

Os cabestros consideraranse, para todos os efectos, animais de explotación, e os seus movementos rexeranse polo disposto no Real decreto 2611/1996, do 20 de decembro, ou para o movemento intracomunitario, polo previsto no Real decreto 1716/2000, do 13 de outubro, coas seguintes excepcións para o movemento en territorio nacional:

1. Os de explotacións de reses de lida: só se permitirá o movemento a praza de touros ou as súas instalacións anexas ou outros recintos taurinos no caso de festexos taurinos populares, cando acompañen exclusivamente reses da súa mesma explotación e non entren en contacto con reses doutra gandaría. O único destino posterior deses cabestros será o regreso á súa propia explotación. Excepcionalmente e logo de autorización da autoridade competente poderase autorizar o movemento de cabestros entre as distintas explotacións dunha mesma gandaría.

2. Os pertencentes a explotacións de cabestros poderán realizar os seguintes movementos:

a) A prazas de touros ou as súas instalacións anexas ou outros recintos taurinos no caso de festexos taurinos populares. O destino posterior será outra dependencia de entre as citadas ou a súa explotación de orixe.

b) A escolas taurinas ou outras actividades taurinas que se celebran sen sacrificio, feiras e exposicións, desde onde poderán regresar á súa explotación de orixe, sempre que, nos trinta días anteriores ao traslado, superasen, de acordo coa normativa vixente, as probas diagnósticas correspondentes fronte á brucelose, se teñen máis de doce meses, e á tuberculose, se teñen máis de seis semanas. Os animais deberán retornar á súa explotación de orixe nun prazo non superior a trinta días desde a realización das probas previas ao movemento.

3. Os de explotacións de reses de lida serán sometidos ás probas establecidas nos programas nacionais de erradicación das enfermidades dos animais, coa mesma frecuencia que se realicen na explotación a que pertencen.

4. Sen prexuízo do disposto no número 2, os pertencentes a explotacións de cabestros someteranse a tres probas ao ano, respecto da tuberculose e a brucelose bovina, unha dentro do primeiro trimestre do ano, outra dentro do segundo ou terceiro trimestre, e a terceira dentro do cuarto trimestre, de entre as comprendidas, respectivamente, nos anexos 1 e 2 do Real decreto 2611/1996, do 20 de decembro.

5. No caso de que os cabestros, durante a súa estadía na praza de touros ou as súas instalacións anexas ou noutros recintos taurinos, estean en contacto con animais procedentes de explotacións con inferior cualificación ou estatuto sanitario ao correspondente á explotación de orixe dos ditos cabestros, para manter a súa cualificación ou estatuto será preciso que os cabestros sexan sometidos, con resultado negativo, a probas de detección de tuberculose e brucelose dentro dos trinta días previos ao regreso dos cabestros.

CAPÍTULO IV

Control e réxime sancionador

Artigo 13. *Réxime de inspección e control.*

Será de aplicación o réxime de inspección e control establecido na Lei 8/2003, do 24 de abril.

Artigo 14. *Infraccións e sancións.*

No caso de incumprimento do disposto neste real decreto, será de aplicación o réxime de infraccións e sancións establecido na Lei 8/2003, do 24 de abril, sen prexuízo das posibles responsabilidades civís, penais ou doutra orde que poidan concorrer.

Disposición adicional única. *Encastes en perigo de extinción.*

Non obstante o previsto neste real decreto, para aqueles encastes da raza de lida que fosen declarados en perigo de extinción pola Comisión nacional de coordinación para a conservación, mellora e fomento de razas gandeiras prevista no artigo 34 do Real decreto 2129/2008, do 26 de decembro, a autoridade competente poderá atrasar o sacrificio obrigatorio dos animais reaccionantes positivos polo tempo preciso para solicitar deles o material xenético preciso para a conservación do encaste, sempre que isto non supoña un risco para a saúde pública ou a sanidade animal.

As excepcións que se autoricen serán comunicadas ao Ministerio de Medio Ambiente, e Medio Rural e Mariño.

Disposición derogatoria única. *Derogación normativa.*

Queda derogado o Real decreto 1939/2004, do 27 de setembro, polo que se regula a cualificación sanitaria das gandarías de reses de lida e o movemento de animais pertencentes a elas.

Disposición derradeira primeira. *Carácter básico e título competencial.*

As normas deste real decreto teñen carácter básico e dítanse ao abeiro do disposto no artigo 149.1.16.^a, segundo inciso, da Constitución, que reserva ao Estado a competencia exclusiva en materia de bases e coordinación xeral da sanidade. Exceptúase do anterior a regulación relativa a intercambios con países terceiros prevista nos artigos 5.5 e 11.4, que se dita ao abeiro do artigo 149.1.16.^a, primeiro inciso, da Constitución, que atribúe ao Estado a competencia exclusiva en materia de sanidade exterior.

Disposición derradeira segunda. *Aplicación do Real decreto 2611/1996, do 20 de decembro, polo que se regulan os programas nacionais de erradicación de enfermidades dos animais.*

En todo o non previsto expresamente neste real decreto, será de aplicación o Real decreto 2611/1996, do 20 de decembro, polo que se regulan os programas nacionais de erradicación de enfermidades dos animais.

Disposición derradeira terceira. *Facultade de modificación.*

Facúltase o ministro de Medio Ambiente, e Medio Rural e Mariño para modificar os anexos deste real decreto para a súa adaptación á normativa comunitaria.

Disposición derradeira cuarta. *Entrada en vigor.*

Este real decreto entrará en vigor o día seguinte ao da súa publicación no «Boletín Oficial del Estado».

Dado en Madrid o 18 de febreiro de 2011

JUAN CARLOS R.

A ministra de Medio Ambiente,
e Medio Rural e Mariño,
ROSA AGUILAR RIVERO

ANEXO I

Cualificación sanitaria respecto da brucelose bovina*1. Explotación oficialmente indemne de brucelose*

1.1 Consideraranse explotacións oficialmente indemnes de brucelose (do tipo B4) aquelas en que:

a) Non haxa bovinos que fosen vacinados contra a brucelose, con excepción das femias vacinadas, polo menos, tres anos antes.

b) Todos os bovinos permanecesen exentos de signos clínicos de brucelose durante, polo menos, seis meses.

c) Todos os sementais, as femias reproductoras, os cabestros e os machos e femias de recría, de máis de doce meses, así como os machos de lida de idade superior a doce meses e inferior a vinte e catro meses, fosen sometidos, con resultados negativos, de acordo coa normativa vixente, a dúas probas serolóxicas cun intervalo de máis de tres meses e de menos de doce meses.

d) Todos os bovinos que entren na explotación procedan de explotacións oficialmente indemnes de brucelose e, salvo as excepcións previstas no capítulo III deste real decreto, se se pretende introducir na explotación de reprodutores ou recría un semental ou reprodutor, desde a explotación de animais para lida do propio rabaño, ou un macho ou femia nunha explotación de animais para lida, en todos os casos de máis de doce meses, o animal deberá mostrar un título brucelar inferior a 30 unidades internacionais aglutinantes por mililitro nunha seroaglutinación ou reaccionar negativamente a calquera outra proba autorizada, durante os trinta días anteriores ou os trinta días posteriores á data da súa incorporación á explotación; neste último caso manterase illado en réxime de corentena mentres non se dispoña dos resultados favorables á proba.

1.2 O mantemento, suspensión, recuperación ou retirada do estatuto de explotación oficialmente indemne de brucelose rexeráse polo disposto para o efecto no anexo I do Real decreto 1716/2000, do 13 de outubro. Non obstante, para o mantemento do título de explotación de animais para lida oficialmente indemne, ou para a introdución nela de machos de lida, estarán exceptuados da realización das probas os machos de lida que alcanzaron, polo menos, a idade de vinte e catro meses e, no caso de explotacións que leven cualificadas como B4 máis de tres anos, exceptuaranse das probas todos os machos de lida, independentemente da súa idade. En ningún caso se aplicará esta excepción aos reprodutores ou touros indultados que se pretendan utilizar como sementais.

2. Explotación indemne de brucelose

a) Unha explotación considerárase indemne de brucelose (do tipo B3) se cumpre as condicións das letras b), c) e d) do número 1 deste anexo, e se se levou a cabo a vacinación de acordo co previsto para o efecto no Real decreto 2611/1996, do 20 de decembro.

b) O mantemento, suspensión, recuperación ou retirada do estatuto de explotación indemne de brucelose rexeráse polo disposto para o efecto no anexo I do Real decreto 1716/2000, do 13 de outubro. Non obstante, para o mantemento do título de rabaño de animais para lida indemne, ou para a introdución nela de machos de lida, estarán exceptuados da realización das probas os machos de lida que alcanzasen, polo menos, a idade de vinte e catro meses e, no caso de explotacións que leven cualificadas como B3 máis de tres anos, exceptuaranse das probas todos os machos de lida, independentemente da súa idade. En ningún caso se aplicará esta excepción aos reprodutores ou touros indultados que se pretenda utilizar como sementais.

3. *Probas*

Para efectos deste anexo, serán probas serolóxicas as probas de seroaglutinación, do antíxeno brucelar tamponado, de fixación do complemento, de plasmaglutinación, do anel efectuada con plasma, de microaglutinación ou a proba ELISA efectuada con sangue individual. Aceptarase tamén toda outra proba de diagnóstico autorizada de acordo coa normativa vixente.

ANEXO II

Cualificación sanitaria respecto da tuberculose bovina

1. *Explotación oficialmente indemne de tuberculose*

Considerarase explotación oficialmente indemne de tuberculose bovina (do tipo T3) aquela en que:

- a) Todos os animais estean exentos de signos clínicos de tuberculose.
- b) Todos os sementais, as femias reprodutoras, os cabestros (tanto de reses de lida como doutras razas bovinas) e os machos e femias de recría, de máis de seis semanas, así como os machos de lida de idade superior a seis semanas e inferior a vinte e catro meses, deseen resultados negativos en, polo menos, dúas probas intradérmicas da tuberculina oficiais realizadas conforme a normativa vixente, a primeira proba, seis meses despois da eliminación de calquera infección da explotación, e a segunda, seis meses despois da anterior; ou, en caso de que a explotación se compoña exclusivamente de animais procedentes de explotacións oficialmente indemnes de tuberculose, a primeira proba deberase realizar, polo menos, sesenta días despois da composición dos animais que forman a explotación e a segunda non será necesaria.
- c) Tras a realización da primeira proba mencionada na letra b) anterior, non se introduciuse:

1.º Na explotación de reprodutores ou recría, coa excepción do disposto no capítulo III deste real decreto, ningún animal de máis de seis semanas que non reaccionase negativamente a unha proba intradérmica da tuberculina realizada e avaliada nos trinta días anteriores ou posteriores á súa introdución na explotación; neste último caso manterase illado en réxime de corentena mentres non se dispoña dos resultados favorables ás ditas probas.

2.º Na explotación de animais para lida, coa excepción do disposto no capítulo III deste real decreto, ningún macho ou femia de máis de seis semanas, ou ningún macho de lida de máis de seis semanas e menos de vinte e catro meses, que non reaccionase negativamente a unha proba intradérmica da tuberculina realizada e avaliada nos trinta días seguintes á súa introdución no rabaño; o animal manterase illado en réxime de corentena mentres non se dispoña dos resultados favorables ás ditas probas.

d) Todos os animais que entren na explotación proceden de explotacións con estatuto de oficialmente indemne de tuberculose e, coa excepción do disposto no capítulo III deste real decreto, se se pretende introducir na explotación de reprodutores ou recría un semental ou reprodutor desde a explotación de animais para lida do propio rabaño, o animal deberá ser sometido tras a súa chegada, e no prazo máximo de trinta días, a unha proba intradérmica da tuberculina; manterase illado en réxime de corentena mentres non se dispoña dos resultados favorables á dita proba.

2. *Variación do estatuto*

O mantemento, suspensión, recuperación ou retirada do estatuto de rabaño oficialmente indemne de tuberculose rexeráse polo disposto para o efecto no anexo I do Real decreto 1716/2000, do 13 de outubro. Non obstante, para o mantemento do título de explotación de animais para lida oficialmente indemne, ou para a introdución nel de machos de lida,

estarán exceptuados da realización das probas os machos de lida que alcanzasen, polo menos, a idade de vinte e catro meses e, no caso de explotacións que leven cualificadas como T3 máis de tres anos, exceptuaranse das probas todos os machos de lida maiores de doce meses, sen prexuízo do previsto no parágrafo seguinte. En ningún caso se aplicará esta excepción aos reprodutores ou touros indultados que se pretendan utilizar como sementais.

No seu lugar, deberase realizar sobre estas explotacións un sistema de vixilancia en matadoiros ou prazas de touros sobre os animais sacrificados ou mortos, que consistirá na toma das mostras recollidas no segundo parágrafo do número 1 do anexo 1 do Real decreto 2611/1996, do 20 de decembro, para o seu exame e cultivo. As mostras serán remitidas, en condicións adecuadas de conservación, aos laboratorios oficiais das comunidades autónomas ou, se for o caso, ao Laboratorio Nacional de Referencia. O número de mostras necesario para a vixilancia dependerá do censo medio da explotación de animais para lida, e será tal que permita a detección da enfermidade para unha prevalencia esperada do 20 por cento, cun 95 por cento de confianza. Ata que este sistema de vixilancia non se encontre plenamente implantado nestas explotacións, a satisfacción da autoridade competente, non se aplicará a excepción recollida no parágrafo anterior para os machos de lida maiores de doce meses.

3. *Probas*

Para efectos deste anexo, serán probas de diagnóstico oficial a IDTB simple, IDTB comparativa, o gamma-interferón e as probas para identificación do axente. Aceptarase tamén toda outra proba de diagnóstico oficial autorizada de acordo coa normativa vixente.